

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกหรือกลับมาสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่

ชื่อผู้เขียน นางสาวนงนุช บุญอยู่

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ อเนก ข้างน้อย	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสภณ อรุณรัตน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ต่าย เชียงฉี	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกหรือกลับมาสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่ และเพื่อลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อการเลิกหรือกลับมาสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างคือผู้รับบริการอดบุหรี่ในคลินิกอดบุหรี่ของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกหรือกลับมาสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประมาณค่าเฉลี่ยของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกหรือกลับมาสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่

1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่

1.1.1 ปัจจัยเชิงสุขภาพที่มีความสำคัญต่อการเลิกสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ การเลิกสูบบุหรี่ทำให้ทำงานได้มากและนานขึ้น และการสูบบุหรี่ทำให้เหนื่อยง่ายเมื่อออกกำลังกาย ($\mu=2.0224-2.6956, 1.8549-2.5554$) ตามลำดับ

1.1.2 ปัจจัยเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อการเลิกสูบบุหรี่ของผู้
รับบริการอดบุหรี่อยู่ใน ระดับมาก ได้แก่ เป็นห่วงสุขภาพคนที่ตนรัก ($\mu = 2.5508-2.9363$)

1.1.3 ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีความสำคัญต่อการเลิกสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอด
บุหรี่อยู่ในระดับมากได้แก่การสูบบุหรี่ทำให้มี กลิ่นเหม็นติดตามเสื้อผ้า ($\mu = 2.6428-2.9469$)

1.1.4 ปัจจัยจากโปรแกรมอดบุหรี่ที่มีความสำคัญต่อการเลิกสูบบุหรี่ของผู้รับ
บริการอดบุหรี่ อยู่ในระดับมากได้แก่ ได้รู้เรื่องอันตรายจากการสูบบุหรี่ต่อตนเองที่ได้รับจากการเข้า
อบรมอดบุหรี่ ได้เห็นภาพหรือชมวิดีโอผู้ป่วยจากการสูบบุหรี่ที่จัดแสดงระหว่างการเข้าอบรม การได้
รับความปรารถนาดีจากวิทยากรที่อยากให้เลิกสูบบุหรี่ และการได้ทราบผลดีจากการเลิกสูบบุหรี่
($\mu = 2.6121-2.9263, 2.6121-2.9263, 2.5658-2.9214$ และ $2.5821-2.9051$) ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการกลับมาสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการอดบุหรี่

1.2.1 ปัจจัยเชิงสุขภาพที่มีความสำคัญต่อการกลับมาสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างของผู้รับ
บริการอดบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ได้เห็นตัวอย่างผู้สูบบุหรี่แต่ไม่เห็นบุคคลเหล่านั้นป่วยด้วย
โรคจากการสูบบุหรี่ และไม่อยากทนทรมานจากการอดบุหรี่ ($\mu = 1.5089-2.1118, 1.5441-2.1111$)
ตามลำดับ

1.2.2 ปัจจัยเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อการกลับมาสูบบุหรี่ของผู้
รับบริการอดบุหรี่ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ เพื่อนใกล้ชิดยังสูบบุหรี่อยู่ และการดื่มสุรา
ทำให้ขาดสติยับยั้งชั่งใจที่จะงดสูบบุหรี่ ($\mu = 2.1492-2.6094, 2.0488-2.5719$) ตามลำดับ

1.2.3 ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีความสำคัญต่อการกลับมาสูบบุหรี่ของผู้รับบริการอดบุหรี่
อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การสูบบุหรี่ช่วยคลายเครียดได้ ($\mu = 1.5772-2.1469$)

1.2.4 ปัจจัยจากโปรแกรมอดบุหรี่ที่มีความสำคัญต่อการกลับมาสูบบุหรี่ของ
ผู้รับบริการอดบุหรี่ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ การที่จะเลิกสูบบุหรี่ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับตัว
เองไม่ได้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมในโปรแกรมอดบุหรี่ที่จัดขึ้น ($\mu = 2.0945-2.5606$)

2. ลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อการเลิกหรือกลับมาสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง
ผู้รับบริการอดบุหรี่

2.1 ลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้รับ
บริการอดบุหรี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยจากโปรแกรมอดบุหรี่ ปัจจัยเชิงจิตวิทยา ปัจจัยเชิงสังคม
และสิ่งแวดล้อม และปัจจัยเชิงสุขภาพตามลำดับ

2.2 ลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อการกลับมาสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง
ผู้รับบริการอดบุหรี่จากมากไปน้อยได้แก่ ปัจจัยเชิงสุขภาพ ปัจจัยจากโปรแกรมอดบุหรี่ ปัจจัยเชิง
สังคมและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยเชิงจิตวิทยาตามลำดับ